

Από το Συναξάρι - Αγ. Ευστάθιος αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Σεπτεμβρίου 20, 2014

(20 Σεπτεμβρίου)

Ο άγιος Ευστάθιος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη μεταξύ των ετών 1115 και 1135. Τα πρώτα του γράμματα τα διδάχθηκε στην σχολή, η οποία λειτουργούσε στην μονή της αγίας Ευφημίας, όπου και νωρίς εκάρη μοναχός. Εν συνεχεία ολοκλήρωσε τις φιλοσοφικές και θεολογικές του γνώσεις στην περιβόητη πατριαρχική σχολή. Το 1150 χειροτονήθηκε διάκονος της Μεγάλης Εκκλησίας (Αγίας Σοφίας) στην μονή του αγίου Φλώρου, από όπου έλαβε και την προσωυμία Κατάφλωρος. Ήδη γνωστός όμως για την μεγάλη του μόρφωση και την ρητορική του δεινότητα, αναγορεύθηκε δημόσιος διδάσκαλος της πατριαρχικής σχολής με τον τίτλο του μαγίστορος των ρητόρων. Στην διδασκαλία του απεδείκνυε ότι η ελληνική φιλοσοφία έγινε θεραπευτής της χριστιανικής αληθείας. Λέγεται ότι τόσο εξαιρετικό ήταν το διδασκαλικό του χάρισμα, ώστε «πάσα η φιλόλογος νεολαία της Πόλεως» συνωστιζόταν με ακόρεστη επιθυμία στην ακρόαση των μαθημάτων του, όταν δε έφευγε έμοιαζε με σμήνη μελισσών που βγαίνουν μέσα από το κοίλωμα του βράχου.

Έχοντας αποσπάσει την ιδιαίτερη εκτίμηση του βασιλέως Μανουήλ Α΄ Κομνηνού (1143-1180) για την πολυμαθειά του και τον θαυμασμό της Εκκλησίας για τον άμεμπτο βίο του, το 1174 χειροτονήθηκε μητροπολίτης Μύρων της Λυκίας. Ευθύς αμέσως όμως μετά την εκλογή του επανεξελέγη αρχιεπίσκοπος του χηρεύοντος θρόνου της Θεσσαλονίκης.

Αληθινός μοναχός ο ίδιος, ως πρώτιστο μέλημά του θεώρησε την ανόρθωση του καταπεσμένου ηθικά και πνευματικά λαού και κλήρου και την βελτίωση και εξύψωση του μοναχικού βίου. Ο αυστηρός έλεγχος και η ανυποχώρητη στάσις του στις παρεκτροπές λαϊκών και μοναχών ερέθιζε τους παρεκτρεπομένους, οι οποίοι τον κατηγορούσαν, δημοσίως και επεβουλεύοντο την ζωή του. Οι καταγγελίες τους έφθασαν ως την Κωνσταντινούπολη και ο άγιος αναγκάστηκε προσωρινά να απομακρυνθή στην Φιλιππούπολη (1191). Εκεί συναντήθηκε με τον βασιλέα Τσαάκιο Άγγελο (1185-1195), ο οποίος τον εδικαίωσε χωρίς να του ζητήσει απολογία. Επιστρέφοντας στον θρόνο του (1193) ο Ευστάθιος συνέχισε τις προσπάθειές του για την βελτίωση της ηθικής καταστάσεως του ποιμνίου του, στηλίτευε κάθε μορφή κοινωνικής

αδικίας, ενώ με πατρικό ενδιαφέρον περιέθαλπε τους πτωχούς και τους δυστυχημένους, που κατέφευγαν για βοήθεια στην μητρόπολη από πολύ πρωί μέχρις αργά το βράδυ, διαμοιράζοντάς τους ο ίδιος όλα του τα υπάρχοντα.

Κατά την άλωσι της Θεσσαλονίκης από τους Νορμανδούς (Αύγ. 1185), ενώ θα μπορούσε να σωθή διά της φυγής, παρέμεινε στην πόλι συγκακουχούμενος με το ποίμνιό του και δεν edίστασε να καταγγείλη δημοσίως την αδιαφορία και την αμέλεια του διοικητού της Δαβίδ Κομνηνού. Με σπαρασσόμενη καρδιά έβλεπε τις φοβερές σκηνές σφαγής και λεηλασίας του λαού και τις πρωτοφανείς βαρβαρότητες των Λατίνων εισβολέων. Ο ίδιος συνελήφθη από τους πρώτους. Με ύβρεις και κτυπήματα σύρθηκε δέσμιος ως τα καράβια, περνώντας ανάμεσα από τα πτώματα των συμπολιτών του. Αντί να δειλιάση μπροστά στον βάρβαρο αρχηγό, τον κόμη Αλδουίνο, ο αδάμαστος ιεράρχης τόλμησε να του ζητήσει ηπιώτερη μεταχείριση του λαού, απαίτησε την κατάπαυσι των βιαιοπραγιών και πέτυχε την διατήρησι της λατρείας κατά το ορθόδοξο δόγμα. Επειδή οι εχθροί του διέδωσαν φήμες ότι ο άγιος έκρυβε πλούτο στην αρχιεπισκοπή, οι Νορμανδοί του ζήτησαν πολλά λύτρα. Μετά όμως από αυστηρή έρευνα αποδείχθηκε πως ήταν πάμπτωχος και αφέθηκε ελεύθερος.

Όταν επανήλθε στην αρχιεπισκοπή, την βρήκε κατειλημμένη από Λατίνους και αναγκάσθηκε να εγκατασταθή στον κήπο, όπου παρέμεινε με συνεχή στέρησι των αναγκαίων ως την απελευθέρωσι της πόλεως από τους Νορμανδούς (Νοέμ. 1185).

Ο άγιος Ευστάθιος εκοιμήθη εν ειρήνη το 1194. Όλη η πόλις έκλαυσε την απώλεια του ιεράρχου της, ο οποίος είχε αποβή για το ποίμνιό του «λαμπτήρ του βίου, πυρσός του λόγου και ήλιος της ιερωσύνης».

Ως μάγιστρος της πατριαρχικής σχολής έγραψε σχόλια σε πολλούς κλασσικούς συγγραφείς και ποιητάς, ενώ το συγγραφικό θεολογικό έργο που άφησε ως αρχιερεύς αποτελείται κυρίως από εγκωμιαστικούς λόγους σε αγίους και πραγματείες ηθικού περιεχομένου, γραμμένες σε ύφος περίτεχνο.

[“Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας”, υπό ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, εκδ. Ίνδικτος (τόμος πρώτος - Σεπτέμβριος, σ. 205-206)]

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: *diakonima.gr*)